Esilssparkið hjá Carl Johan

HANUS KAMBAN

Fyrr í vetur hevði Sjónvarp Føroya eina sending, har vit fingu portrett av tveimum monnum: einum røskum arbeiðsmanni og rithøvundinum Carl Johan Jensen. Aftaná helt ein tjóðveldismaður fyri við meg: Hasin Carl Johan er eitt frálíkt umboð fyri danskan yvirklassa í Havn, sum hann var fyrr - óreinur, arrogantur og fyltur av undirlutakenslu yvir av føringum.

Fyri nøkrum árum síðani troðkaði sami maður seg fram at valdinum í Rithøvundafelag Føroya. Hansara ætlan var at jagstra teir flestu limirnar úr felagnum, men tað lukkaðist ikki. Síðani hevur hann roynt við ósakligum og ókvalifiseraðum ummælum at teppa teir. Í summum førum hevur tað eydnast. Merkiliga lúnsk er framferðin. William Heinesen tordi hann tó ikki at røra – fyrr enn hann var deyður. Tá fekk hann esilssparkið.

Carl Johan er ikki vaksin upp við natúrligum kunnleika til føroyskt mál. Hann hevur lisið sær eitt eiti av málsligari vitan til. Av somu grund hatar hann allar føringar, sum hava fingið móðurmálið í vøggugávu. Hann eigur ongan natúrligan, føroyskan tjóðskap og er av somu orsøk – sum rótleys fólk vanliga eru – nationalistur og fundamentalistur.

Bókin *BURTUR* eftir Bergtóru Hanusardóttir er ein tann besta skaldsøgan, sum er komin á føroyskum tey seinastu árini. Eitt nú er hon skrivað av einum, sum fekk gott føroyskt mál sum tannfæ. Hetta toldi okkara uppgjørdismáprofetur ikki. Men hygg, hvussu lúnskt hann fer til verka. Bíðar við at geva henni sparkið, til so væl er liðið til jóla, at eingin skal kunna svara. Er tað ikki ússaligt? Er tað ikki makaleyst?

Eg fari at mæla øllum, sum vamlast við hesa grundarringu, lúnsku muruna at ogna sær skaldsøguna *BURTUR*. Esilssparkið er tá umskapt til reklamu og kann í hesum sniði ivaleyst muna.

Í Føroyum búgva nógvar nissur!

DÁNJAL GAARDLYKKE

Eg trúði at nissur bert var eitt skemtifyribrygdi til jóltíðir. Men eftir tað sum vit nú hava sæð í løgtinginum - eftir at fjølmiðlarnir hava øst alt upp til óveruligt fjant og fjas - havi eg staðfest ein annan veruleika. Tað eru fult av nissum í Føroyum. Og tær eru ikki bara saman við øllum jólamonnunum, nei tað eru fult av teimum eisini í okkara ”háttvirda” Løgtingi, ja sjálvt ovasti leiðari landsins kann teljast ímillum teirra. Ja eg má bara ásanna, at eg havi verið í so bláoygdur. Eg trúði tí, at okkara ”háttvirdu” tingmenn høvdu eitt sindur meira av andaligum ryggi í sær, so at teir ikki tóku undir við broytingini av 266 b; men har fór eg so dundrandi skeivur, og mátti bara ásanna, at táið ástóð, vóru teir ikki frægari enn holmstrá sum brotna í vindinum (í hesum førum vindunum frá sera ”subjektivu” fjølmiðlunum, sum eru alt, alt annað enn óheftir, íroknað teimum almennu, sum vit við lóg mugu gjalda til). Ja eg vil siga tað soleiðis at hesir ”háttvirdu” tingmenn kunnu roknast uppí vattnissurnar (orsaka úttrykkið).

Í Føroyum finnast eisini nógvir landasvíkjarar, og skal eg ikki gera fleiri viðmerkingar um teir á hesum sinni, men nú hava vit fingið tað sum verri er. Vit hava fingið eina rúgvu av sannleikssvíkjarum; teir sum skifta sannleikan um við lygn. Táið tú sigur at menn eru skaptir til menn, og kvinnur til kvinnur er tú ikki annað enn ein sum svíkur sannleikan. Og so kanst tú koma við so nógvum „vísindaligum bluffi“ sum tú hevur hug, men tá hevur tú ikki annað enn skift sannleikan um við lygnina. Og so kanst tú gott kalla meg fyri trongskygdan, fundamentalist, snævurskygdan, religiøst forvirraðan, fordømandi og hvat tú vilt. Men tað broytur ikki eitt vet uppá sannleikan. Hann stendur um allar ævir. Himmal og jørð skulu forganga, men Guðs orð – sum er sannleikin – kemur at standa um allar ævir. At siga nakað annað, er tað sama sum at svíkja sannleikan.

Og so sigur tú kanska, hatta er ikki kærleiki! Vit skulu vera góð við øll. Sjálvandi skulu vit vera góð við øll og elska øll. Men um tú stóð við eina stóra á, og við endan var ein stórur fossur sum var tann vissi deyði, og tú samstundis sá eina lítla jollu longri uppi í ánni við einum ungum pari í, hevði tú - um tú hevði nakran sum helst kærleika til hesi tíni medmennskju - ávara tey um tann vandan sum lá fyri framman, og roynt at fingið tey inn til áarbakkan soleiðis at key kundu bjargast! Hevði tað verið kærleiksleyst? Hevði tað ikki verið tað mest kærleiksfulla sum tú kundi gjørt í tí støðuni? Ella skuldi tú bara vælsigna tey, og sagt at tey bara skuldu halda áfram á somu kós, eftirsum at tú ikki vildi órógva tey í teirra elskhuga? Hevði tað kanska verið meira kærleiksfult? Eg haldi ikki!

Nei, nú er tíð uppá at vit vakna og venda um frá okkara óndu leiðum, so vit ikki koma undir somu banning, sum mong av okkara grannalondum eru komin langt ávegis við; nevniliga meir ella minni avkristning.

Við vón um betring fyri okkara land og fólk.

Kommunurnar hava bíðað eftir landsstýrinum í fleiri ár

KOMMUNUSAMSKIPAN FØROYA
www.ksf.fo

Landsstýrið hevur farnu vikurnar lagt harðliga eftir kommununum fyri fíggjarligt ábyrgdarloysi og yvirhitan av búskapinum. Seinast í felags tíðindaskrivi frá landsstýrismonnunum í fíggjarmálum og innlendismálum dagfest 16. desember 2006.

Landsstýrismenninir siga, at kommunalu útreiðslurnar vaksa nógv skjótari enn tær hjá landinum. Teir vísa eisini á, at kommunurnar saman við landinum hava ábyrgdina av at tálma sveiggini í búskapinum. Landsstýrið fer tí at taka upp samráðingar við kommunurnar um at ein samlaðan útreiðslukarm.

Eisini verður víst á, at tørvur er á størri gjøgnumskygni og innliti í kommunalu fíggjarviðurskiftini, og at tað tí verður arbeitt við at gera nýggjar roknskaparreglur fyri kommunurnar. Hetta vil skapa størri gjøgnumskygni og hava stóran týdning, tá samráðast skal um útreiðslukarm, verður sagt.

Kommunusamskipan Føroya (KSF) fegnast stórliga um, at landsstýrið loksins tykist sýna arbeiðinum við at gera nýggjar roknskaparreglur fyri kommunur ans.

Nýggja kommunustýrislógin frá 2000 gav landsstýrinum beinleiðis heimild til at áseta reglur um kontuskipan, fíggjarætlan, ársroknskap og annað hjá kommununum. ”KSF hevur líka síðan strongt á landsstýrið um at fáa hetta gjørt, men einki er hent hesi 6 árini, og kommunurnar bíða framvegis eftir landsstýrinum,” sigur Heðin Mortensen, stýrisformaður í KSF, sum fýlist á, at landsstýrið higartil hevur kastað hesa týðandi arbeiðsuppgávuna frá sær. Landsgrannskoðanin hevur eisini í fleiri ársfrágreiðingum spurt landsstýrið eftir roknskaparreglunum uttan úrslit.

Tað er fyrst og fremst landsstýrið, sum hevur ábyrgdina av fíggjar- og búskaparpolitikkinum í Føroyum, ikki kommunustýrini. Kommunurnar virka bert innanfyri teir karmar og tær reglur, sum teimum er ásett, og sum er grundarlagið fyri kommunala sjálvræðinum. ”Útreiðsluvøksturin í kommununum er avleiðing av øktu umsitingarligu uppgávunum, sum kommunurnar hava fingið frá landinum síðstu árini, og sum tær nú gera neyðugar íløgur í. Tað vildi sanniliga verið ábyrgdarleyst ikki at røkt uppgávurnar, sum landið hevur álagt kommununum,” sigur Heðin Mortensen.

KSF er altíð til reiðar at samráðast við landsstýrið um øll mál. ”Men tað orðalagið, sum landsstýrið higartil hevur brúkt mótvegis kommununum í sambandi við búskaparstøðuna í landinum, ber á ongan hátt boð um, at landsstýrið er sinnað at taka í egnan barm. Og so er ikki talan um nakra samráðing,” sigur Heðin Mortensen, stýriformaður í KSF.

Tórshavn,
hin 20. desember 2006

A Heart

A heart becomes so brittle
When it receives so little

Like broken glass shattered
Cuts a heart that once mattered

Abandoned pieces of a heart bleed
Ready for a vultures next feed

A heart can so easily be broken
By the unconscious, by the same token

My words are no riddle
A heart merits an acquittal
From the pain and strain
Of receiving so little

Don’t you know

A heart lives to give
A heart gives to live

A heart was born to love
And that you can be sure of

A mortal body is a blessed vessel
Where a pure heart is sweetly nestled

Ready to give love and receive
With every breathe it breathes

Like the sun, a celestial body
Radiating warmth and brilliance

Like humans, capable of mending
A broken heart with such resilience

Love is the true essence
Of a hearts presence

Fear has no place
In the sacred space

Where a heart lives
Where love gives

Don’t you know

A heart lives to give
A heart gives to live

A heart was born to love
And that you can be sure of

By: Anna Iachino © KODA 2006